

Heildarsavn á seksti ára degi

Steinbjørn B. Jacobsen, sum týsdagin 30. september fylti seksti ár, er fjølbroyttur og stórvirkur høvundur, sum hevur latið úr hondum skaldskap innan øll greinaskild: skaldsøgur, stutt-søgur, leikir, barnabækur, ferðafraðsøgn og so yrkingar so fjølbroyttar í skapi og innihaldi.

»TINNA OG TÁM« er heildarsavn av yrkingum, ið eru vorðnar til yvir stívliga eitt tríati ára skeið. Í bókini eru tey sjev søvnini, Steinbjørn hevur latið úr hondum, og sum nú eru útseld: »Heimkoma. 1966. »Fræ« 1968, »Kjörkr«, 1974, »Tægr«, 1980, »Liv«, 1981, »Læramyndir«, 1984, »Tungl«, 1987. Umframt tað eru nýggjari yrkingar, týðingar, sangir og barnasangir.

Høvundurin hevur sjálvur skrivað stuttar viðmerkingar um, nær og í hvørjum sambandi yrkingarnar eru vorðnar til. Heðin M. Klein hevur skrivað inngang, har hann m.a. sigur:

»Lisnar í síni heild

ber til at siga, at yrkingarnar fevna frá tí einfalda og sinniliga til tað inniliga, tí támlætta og yndisliga til tað duldarfulla, tí dagliga og gerandisliga til tað ágangandi, politiska og bastanta.

Bárður Jákupsson hevur evnað til snøgga kápu. Hestprent hevur sett og brotið um, og bókin er prentað á Estra og bundin inn hjá Helge Justinussen.

Forlagið FANNIR gevur út bókina »TINNA OG TÁM«, sum er 331 síður í stívari permu og kostar kr. 299,-.

Framhøld - ella?

Fyrsta prosabókin hjá Tóroddi Poulsen, »REGLUR«, fekk uppiborið góð ummæli, hon varð skotin upp sum evni til norðurlendsku bókmentavirðislonina og kom fyrr í ár út á svenskum, har hon var sjáldsama væl og virðiliga ummæld.

»Onkra lötuna hugsaði eg, at hetta skuldi vera framhald av »Reglum«, heldur undir heitinum »Framhøld«, men tað varð tað kortini ikki. »Lat »Reglur« vera reglur«, sigur Tóroddur í inngangi sínum í hesum nýggja prosaverki, sum eitur »SÖT OG SÖGN«, og heldur fram: »Um hetta er eitt framhald, so er hetta fyrst og fremst eitt framhald av mær sjálvum«.

Bókin er ein blend-ingur av ymiskum tekstsløgum, ein sam-anrenning av smásøgum, samrøðum, rit-royndum, hittinorðum og yrkingum. Hon er

sum nevnt ikki framhald av brotsverkinum. Onkur heldur kanska, at hetta eru bygdasøgur úr Havn og Keymannahavn, men sum skaldsøga skal hon helst ikki lesast. Kanska ber tað kortini til.

Eftir áheitan hevur Jóanes Nielsen uttan yvirhøvur at vita um innihaldið í hesi bókini skrivað eftirmæli.

Forlagið FANNIR gevur bókina út. Anker Mortensen hevur evnað til kápu. Bókin er 144 síður og kostar kr. 170.

Deyvafelag Føroya

Skrivstovan í Deyvahúsinum »Effata«, Íslandsvegur 10 B, er opin mánadag-fríggjadag kl. 9-15. Telefon 17597. Telefax 13609. Teksttelefon, ring 0032 og bíð um 16929. Limafundur hvørt mána-kvöld kl. 19-23.

Lesarabrøv

Neyðugt er at leggja framtíðarætlanir

Ov ofta eru vit vitni til at stórar avgerðir verða táknað í eini handavending.

Ein tilik avgerð kann móguliga vera røtt og argumentini fyri at gera hana eru ofta, at hon er átrokandi neyðug.

Men hetta er ikki skynsamiligur politikkur. Mang-an er als ikki pláss fyri allari fløguni á figgarlógini.

Mangar ferðir betur er at gera eina langtíðarætlan og so seta neyðugu játtanina á figgarætlanina yvir fleiri ár.

Fyri nøkrum árum síðan blivu flestu grunnar avtíknir. Sagt varð, at teir blivu misbrúktir. Nakað kundi kanska vera um tað. Men

brúktir við skili, ber til við teimum at gera framtíðarætlanir. Ein stór fløga gerst mógulig, tí hon kann toyggjast yvir fleiri ár.

»Tróndur« hevur nú akutrar trupulleikar og ætlanir eru um bráðkeyp av skipi.

Hvat er so næsta skip sum er skrottverdukt. Hvørjar fløgur eru neyðugar komandi 10 árin. Hetta eru spurningar, sum landsstýrið má hava fram.

Samferðslan er eitt øki, har skipaðar framtíðarætlanir eru ynskiligar.

Vit vita hvussu gomul skipini eru og vita kanska nær tey skulu skiftast út. Til ber eisini at leggja ein poli-

tikk og avgera, at skip skulu ikki verða longri í flotanum enn eitt ávíst áratál. Síðan er neyðugt ár um ár at seta pening av til seinni fløgur. Hetta er so tann árligi kost-

naðurin av at hava samferðsluna á tí fastlagda støðinum. Avsetingin skal vera oyramerkt til hesa fløguna.

Í sumnum londum er vanligt at tað um ávís samfelagsmál verður gjørd avtala millum flest allar flokkar um ætlan, sum varar yvir fleiri ár og fleiri val-skeið t.d. »forsvarsforliget« í Danmark.

Munnu vit í Føroyum ikki vera so búin, at móguleiki er at gera okkurt líknandi t.d. innan samferðsluna. So var nógv vunnið.

Terje Davidsen,
løgtingsmaður

Jú, fleiri skeinkiloyvi, tess meiri verður drukkið

Í hesi greinini, sum Petur Skeel Skarðsá hevur sent okkum, sigur hann seg hava ringar royndir av rúsdrekka, og tí kennir hann tað sum sína skyldut ávara onnur ímóti misnýtslu av hesum.

Petur Skeel Skarðsá skrivur:

Nógvar føroyskar familjur hava havt ógvuliga trupult við at fáa endarnar at røkka seinastu árin. Samstundis, sum arbeidssloysi gjørdist ein stórir trupulleiki í okkara samfelag, øktu landsins myndugleikar skatt og avgjöld, og tað gjørdist steinur oman á byrðu, serliga hjá barnafamiljunum og teimum figgarliga veiku í samfelagnum. Arbeidssloysi og økti skatturin høvdu við sær, at fólk kláraðu ikki sínar figgarligu skyldur. Familjur mistu hús og heim, og tað vóru mong, sum ikki sóu seg før fyri at lívbjarga sær her á landi. At enda noyðust tey at bera peningastovnunum lyklarnar til hús síni og fóru. Men ikki man tað hava verið so lætt hjá nógvum av hesum familjum at fallið til í einum grám betongblokki á flatlondum.

Tað var tó ikki bara arbeidssloysi og methøgur skattur, ið festu røtur og gjørdum um seg í Føroyum hesi neyðars ár. Samstundis, sum tíðin versnaðu, og fólk gjørdust meiri og meiri móttallin, stríddist Javnaðarflokkurin við Maritu Petersen á odda av øllum alvi fyri at fáa Rúsdrekka- og kringlandið annars. Tey, sum tala fyri, at loyvinu áttu at verið fleiri, endurtaka upp í saman, at fólk, sum vilja keypa sær

føroyska samfelagið longu hevði fingið av stóra arbeidssloysinum og methøga skattinum.

Henda nýggja »fyrirtekan« hjá Javnaðarflokkinum fekk eina byrjan, sum mong, ið óttaðust avleiðingarnar av rúsdrekka- og kringlandinum, kringlandið, bóru ótta fyri. Sum ein teimum heilt fáu fyrirkomandi í Føroyum í nítíðrum fekk Rúsdrekka- og kringlandinum so stóra undirtøku, at hon gav stórt yvirskot. Kurvin yvir søluna av rúsdrekka fór beint upp eftir og aftur, sum onkur tók til. Ja, so væl eydnaðist tað Maritu Petersen og Javnaðarflokkinum við nýggju Rúsdrekka- og kringlandinum at fáa føroyingar og har ímillum tey ungu at keypa og drekka brennivín.

Gud vit, um Marita hevur hugsað um, hvussu nógvir ungdomar ganga fullir og vála um dagarnar, ella hvussu nógvar familjur hvørt vikuskifti liva í brennivínsdóttu og í ringasta føri eru uppløyst av hesi orsök?

Tað skerist ikki burtur, at tað við hesum politikki Javnaðarflokksins er lættari í dag enn nakrantíð at fáa fatur á rúsdrekka.

Tað verður grenjað um, at ov fá skeinkiloyvi eru í høvudsstaðnum og kringlandið annars. Tey, sum tala fyri, at loyvinu áttu at verið fleiri, endurtaka upp í saman, at fólk, sum vilja keypa sær

eina øl, eitt glas av víni ella ein snaps, kunnu bara drekka á einum staði í senn. Men eftir mínum tykki er hetta ein bæði láttur og grátulig undanfarsla, tí tað er heilt vist, at tess fleiri »tilboð« eru av slíkum slagi – jú, fleiri lata seg freista.

Eg veit persónliga, hvat tað er at drekka, og eg sigi bara fyri mítt viðkomandi, at tað hevði verið ein sonn vanlukka fyri meg, um vit høvdu rúsdrekka- og kringlandinum til at senda málið út til fólktaftvøðu, tí Føroya fólk er ikki sloppið at siga sína meining um hetta skadliga fyrbrigdi í okkara samfelag.

So leingi, rúsdrekka- og kringlandinum er ein veruleiki, fari eg at heita á politisku myndugleikarnar um at nýta yvirskotið av søluni til upplýsing um vandarnar við rúsdrekka og annars at bøta um teir syndarlugu skadar, sum rúsdrekka elvir. Hesin peningur hevði verið best, um hann fór til at útbýggja víðgerðarstovnar í Føroyum. nú kenni eg t.d. til arbeidið, sum Heilbrigdi ger, og eg veit, at hesin stovnur hevur góð úrslit at vísa á. Eg haldi, at tað skuldi ikki verið meiri enn rímligt, at yvirskotið av rúsdrekka- og kringlandinum fer til upplýsing og víðgerð av teimum, sum longu eru komin so langt út í misnýtsluna, at tey ikki megna at koma aftur á rættkjøl við egnari hjálpi.

sen?

Eg havi ringar royndir av rúsdrekka, og tí kenni eg tað sum mína skyldu at ávara onnur ímóti misnýtslu av hesum. Tá ið eg havi sagt hetta, fari eg í sama viðfangi at mæla Javnaðarflokkinum, sum syrgir fyri at fáa rúsdrekka- og kringlandinum higar til lands, til at avskaffa hana aftur. Í minsta lagi fari eg mæla flokkinum til at senda málið út til fólktaftvøðu, tí Føroya fólk er ikki sloppið at siga sína meining um hetta skadliga fyrbrigdi í okkara samfelag.

So leingi, rúsdrekka- og kringlandinum er ein veruleiki, fari eg at heita á politisku myndugleikarnar um at nýta yvirskotið av søluni til upplýsing um vandarnar við rúsdrekka og annars at bøta um teir syndarlugu skadar, sum rúsdrekka elvir. Hesin peningur hevði verið best, um hann fór til at útbýggja víðgerðarstovnar í Føroyum. nú kenni eg t.d. til arbeidið, sum Heilbrigdi ger, og eg veit, at hesin stovnur hevur góð úrslit at vísa á. Eg haldi, at tað skuldi ikki verið meiri enn rímligt, at yvirskotið av rúsdrekka- og kringlandinum fer til upplýsing og víðgerð av teimum, sum longu eru komin so langt út í misnýtsluna, at tey ikki megna at koma aftur á rættkjøl við egnari hjálpi.